

tíðindablaðið

Útgevarar: p/f sosialurin

Fyrirtaksstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Bláðólk: Hogni Djurhuus, Dagný Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

sosialurin

Postsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Fólkaflokkurin og rektarin

oddagrein

Í málinum um rektarasetan í Eysturoynni hevur mest verið funnist at sjálvstýrisflokkinum, tí hann ikki hevur víkið frá stöðu síni at seta ein umskjara, sum ikki er beinleiðis kvalifiseraður, og sum eisini fakfelagið hjá studentaskúla lærarum hevur noktað at góðkenna. Tað er neyvan skeivt gitt, at tað sum hevur talt mest her er at viðkomandi er ein tann fremsti stuðulin hjá hesum flokki. Hetta er so sínar sakir. Tað er ikki nakað ókent friðbrigdi í politikki, hvørki í Føroyum ella aðra staðni at politikkarar royna at liva sínun, og her hevur neyvan nakar nakað at briksla nokrum.

Tað sum tó er minst líka margháttligt í hesum máli er stöðin hjá fólkaflokkinum, soleiðis sum hon er komin fram í Dagblaðnum. Her hevur blaðstjórin heilt greitt sagt frá, at einasta orsök til, at teir ikki vilja góðkenna ein umskjara, s um má roknast sum tann best kvalifiseraði, tí hann umframt at hava pappírini í lagi, eisini hevur tað longstu praktisku erfaringina er, at viðkomandi er limur í einum andstöðuflokki. Og blaðstjórin hevur sligið fast, at hann er ímóti at andstöðumenn hjá landsstýrinum fáa almenn störv, sum teir eru kvalifiseraðir ella ikki. Nú er tað so, at blaðstjórin á Dagblaðnum ikki er nakar hvør sum helst í skúlamálum. Hann er nevniliga formaður í lögtingarsins skúlanevnd, og hevur sum slíkur fremstu ábyrgd av tí lóggávuvarbeiði, sum verður gjørt í lögtinginum í skúlamálum. Í skúlanevndina er hann valdur av fólkaflokkinum, so tað kann eingin ivi vera um, at hann tosar vegna fólkaflokkin, tá hann beinleiðis gongur inn fyrri »berufsverbot«, tá talan um slíka

starvssetan, sum her er talan um. Hetta meta vit sum enn eitt prógv fyrri hvussu ódemokratiskur fólkaflokkurin veruliga er. Aðrenn fólkaflokkurin valdi Óla B. sum formann í tingsins skúlanevnd hevði hann nevniliga eisini eina greiða stöðu hvat starvssetan í skúlaevndinum viðvíkti: At vera ikki-fólkafloksfólk merkti, at ein ikki hoyrði heima har! og sum fólk minnst var tað ikki beinleiðis ein demokratisk mannagongd, sum varð nýtt at náa hetta mál. Vit ivast heldur ikki í, at fólkaflokkurin aftur nú fer at bakka hesa stöðu upp við at afturvælja formannin í skúlanevndini og sostatt staðfesta, at politisk stöðutakan kann vera ein forðan fyrri at fáa starv í Føroyum, og tað sjálvsagt um politiska stöðan er »skeiv«. Tað kundi verið áhugavert at fingi at vita hvat fólkaflokkurin meinar við, tá hann sigur seg verja demokratið.

Eisini kundi tað verið av áhuga at fingi at vita, hvat fólkaflokkurin meinar við, tá hann sigur seg vera liberalan ella frisinnaðan. At vera liberalur skuldi merkt, at ein verjur rættin hjá øllum borgarum frítt at hava sína áskoðan og merkir hetta sjálvsagt, at ein ikki skal verða »revsaður« um ein hevur aðra áskoðan enn ein sjálvur. Men her hevur Eilíf Samuelsen og enn tá »Dimmalætting« eina greiða stöðu, sum veruliga kann kallast liberal, og hon er tann, at sjálv tá best kvalifiseraði til eitt starv er tjóðveldismaður, sum annars er tann áskoðan, sum liggur sambandsmonnum fjarast, skal hann hava starvið. Hetta er ein liberal áskoðan, sum vit kunnu taka hattin av fyrri.

Tað kunnu vit ikki fyrri fólkaflokkinum, men nú hann hevur fingið dóm fyrri ikki at vera fasistiskur kundi hann kanska eisini roynt at bjarga sær ein dóm fyrri at vera liberalur og frisinnaður!

So tað hevur ongan týðning at fáa greiða á, hvat skattatrystið móguliga verður eftir eina loysing?

Kanska ikki fyrri Dagblaðið og Fólkaflokkinn, men tað hevur sanniliga týðning fyrri hitt vanliga fólk!.

Fólk!ð, sum hevur eina »vanliga« — kanska mikkilvænna — úrtøku — og sum ikki hevur móguleikar fyrri ikki vinnuligum avskrivningum, frádráttum o.s.fr.

Bert spell, at eitt seriøst orðaskifti um spurningin skal enda í kegli ella í meira og minni persónligari skrivning.

Eisini er spell, at Dagblaðið ikki vil luttaka í hesum orðaskifti. Men henda niðurstøða Dagblaðsins visir bert, at

Fólkaflokkurin hevur litla virðing fyrri veruleikanum.

Somuleiðis visir hon, at skrivning Dagblaðsins og Fólkaflokksins um »sjálvbjargni« og »sjálvstýri« er ein moldblakan í eygu fólksins. Vil flokkurin ikki luttaka í einum kjaki um, hvussu búskaparlígu viðurskiptini gerast eftir eini loysing, vil flokkurin sama ábyrgdarloysi, hann hevur sýnt seinastu árin við øllum landsstýriskreppunum.

Nei, sjálvstýrisneistin í Fólkaflokkinum er kólnaður. Eftir stendur bert ein verji hjá kapitalinum — ein flokkur sum stríðist ímóti teimum flestu demokratiskum kreftum og rørsrum, sum bylgjast í samfelagnum!

Vissuliga teir røttu til at tala um kvalifikatióinir:

Afturkomin av ferð siggi eg at meðan eg havi verið burtur, er mær fallin ein næstan óbegryplig æra í lut, ein heiður so stórur, at hann næstan er ov tungur at bera: at verða viðgjörður í oddagrein í sjálvari socialpressuni hin 1. juli.

Sum tit eru tykkum sjálvum líkir. Vissuliga eru tit teir røttu til at kasta við gróti.

Eg skilji væl, at tit undrast yvir, at tað fellur landsstýrinum so trupult at seta rektara við studentaskúlan í Eysturoy, tað hevði fallið einum javnaðarlöndstýri so ómetaliga nógv lættari, tá hevði bert ein kvalifikatióin verið neyðug.

»Færøernes Realkreditinstitut« fekk nýggjan stjóra, ta gekk leikandi lætt — har fekk als ongin høvi at søkja.

Tit settu nýggjan landskjalavörð — tit megnaðu sum onki at goyma starvið í meir enn eitt ár til ávðisan persón, til tað eydnaðist at fáa lagt fleiri slitmannalønir omaná lønina, sum frammanundan var ríkiliga stór. (All animals are equal but some animals are more equal than other). Vónandi gloymir hann ikki at arkivera alt hann hevur skrivað um javna og bróðralag og um bjálving til pensionistar, so hesir ikki doyggja í kulda í vetur!

Tit settu yvirlækna á Suðuroyar sjúkrahúsi. Tað demokratiskt valda sjúkrahússtýrið innstillaði vælkvalificeraðan ferying til starvið — tit settu ein ikki innstillaðan útending, sum hvørki skildi ella talaði føroyskt mál. Fylgjurnar kenna øll! Hetta var bert ein evarska litil úrdráttur av tykkara kynstri í at seta almenn störv.

Viðvíkjandi landsskúla-ráðnum, so var javnaðarflokkurin tann fyrsti til at skifta sín lim út; var tað eisini ein spurningur um kvalifikatióinir??

At tit skulu kasta við gróti — ja, tit eru tykkum sjálvum so líkir.

Jakup Mortensen

Ísraelskt »fólkaraði og frælsi«

Í Dagblaðnum hevur Levitturin nú eina greinarað um rættin til Ísrael — ein hálovan og halgan av zionistiska brotsmanna-stýrinum og tess óbóta-gerðum. Tá eg bert havi tann fjórða partin av greinaráðini eftir, varðveittan (Db. nr. 54) — hinir fara jú skjótt sama veg sum alt annað rus — skal hesin tó ikki sleppa so lætt.

Serliga í hesum parti verður dúgliga reypa av frælsi og fólkaraði í Ísrael; eg siteri: »Í Ísrael er veruligt fólkaraði. Val er fjórða hvørt ár... Tað eru fleiri politiskir flokkar...« (— Akkurát sum hetta er nokur trygd fyrri veruligum fólkaraði og frælsi!)

Hvussu hevur framferðin hjá tí nýggja »fólkaraðisliga og frælsiselskandi« ísraelska stýrinum verið mótvægis palestinska fólkinum upp igjøgnum árin? Eg skal triva í nøkur álvarslig dømi:

1) Zionistisku verka-felöginu noyddu nógvir virkisánarar at blaka palestinsk verkafólk úr starvi og bert seta jodar (Berufs-verbót).

2) Skúlar, sjúkrahús, sjúkarakassar o.t. vórðu stovnað, har bert jodar høvdu atgongd (Apartheid).

3) Aftan á ríkisstovnanina í 1948 fór ísraelska stýrið at ognartaka jörðina hjá palestinarunum. Ognarskiptið skuldi rættvisgerast av lögum og skriftum. Til dømis avgjörð ísraelska tingið í 1963 at ognartaka vakfjörðina, ið taldi 6% av jörðini tá, og sum 70% av palestinska fólkinum, tey muslimsku, áttu í felag. Eisini privatar palestinskar jarðarognir vórðu tiknar í stóran mun. 20 ár

eftir stovnan Ísraels, vóru umleið 70%, av jörðini tá, tikin frá upprunaligu ognarunum!

Ein vanligur framferðarhættur var at kunngerá eitt óki sum »hernaðarlígt óki«, sum palestinsku ánararnir av »trygdar-orðum« máttu lata statinum. Eftir at henda stöða hevði verið eina tíð, kom nýggj lög í gildi, sum loyvi ísraelska statinum at ognartaka jörð, sum ikki var dyrkað av ánarunum (Stuldrur).

Zionistiski ognartøkupolitikkurin varð eisini víðkaður til at fevna um býirnar og tiggjútúnd- »arabiskir handlar gingu yvir í ísraelskar hendur á ymsan hátt.

4. Tað er rætt, sum Levi sigur, at palestinarar sambært ísraelskari lóggávu fingi rætt til at atkvøða við valini: fyrr var eisini illa. Men á fleiri økjum fingi teir tillutað eina stöðu sum 2. floks borgarar — imyndað við einum »B« á teirra identitetskorti (Diskrimination).

5. Í fyrstuni sluppu palestinarar heldur ikki at keypa fastar ognir ella at fara frítt um í landinum. Enn eru hesar »trygdar lógir« lutvist í gildi (Foryfging).

6) Ferð eftir ferð hevur ísraelska statsvaldið koyrt arabiskar borgarstjórar og embættismenn úr starvi, tá hesir hava vágað sær at mælt ímóti harðrendu viðferðini av palestinska fólkinum (Talifraesi?).

7) Palestinarar í fangalegum hava verið pindir og avbyrgdir frá altjóða hjálparfelagsskapum, ið kanna kor hjá neyðstöddum.

Tann alsamt ráðandi zionistiski setningurin hevur

alla tíðina verið, at Ísrael í fyrsta lagi er fyrri jodar. Fyri at vinna hesum málum frama, aftrast zionistastýrið ikki fyrri at seta apartheid í gildi.

Levi tviheldur um, at »Ísrael varð skapt av gyðingum, ið høvdu búsett seg í landinum, sum høvdu broytt oyðimørk og blotar til urtaragðar og víðalundir...« Hetta er aftur ein lygn. Figgjarliga stöðið undir palestinska samfelagnum var ein framkomin landbúnaður. Palestina, ella Ísrael, er úr náttúrunnar hond eitt gróðarrikt land, og zionistiska propaganda-geipið nú á døgum um »nýdyrkingararbeiði« hjá jødiska niðursetufólkinum er alt ov nógv gjørt av. Tí enn í 1947 áttu jodarnir bert 8,8% av landbúnaðar-jörðini í Palestina, og av hesum var tað mesta vunnin við keypi!

Rætt er, at viðgongdir palestinarar í vónloysisóði hava framt smærri snið-álop á ofta sakleys ísraelsfólk, mer ísraelsku revisi-tílkini hava hvørja ferð verið fleiri ferðir blóðugari, ikki at tala um fólkamórðið, ið nú fer fram, og sum hevur kravt millum tiggju- og tjúgútúnd sakleys fólk. Her er litil ivingur um, hvørjir ið kunnu kallast terroristar og drápsmenn!

Bert hin blinda ísraelisman — ein sjúklingur alskur fyrri ísraelskari nationalisumu, sum biblian hevur jabbad niður í fólk — bert henda fanatism kan fíla fólk at standa fram soleiðis, sum Levitturin og aðrir ferð eftir ferð gera tað.

Hogni av Heiði

Fólkaflokkurin og orðaskifti um loysing

»Javnaðar- og tjóðveldissocialistar kjakast í hesum døgum um skattatryst eftir loysing frá Danmark... Drátturin millum javnaðar- og tjóðveldissocialistar er til fulnar eitt akademiskt kegl, sum als ongan týðning hevur fyrri gerandisdagin hjá vanligum fólki.« (brot úr oddagrein í Dagblaðnum 21.7.)